

СТАНОВИЩЕ

*От доц.д-р Екатерина Стефанова Сотирова-Петкова,
Университет за национално и световно стопанство-София,
научна специалност „Политическа икономия”.*

Относно: Дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор на политическите науки”, по професионално направление 3.3. ”Политически науки (Европеистика – Икономически изследвания на ЕС) в СУ”Св. Климент Охридски”.

Автор на дисертационния труд: доц.д-р Калоян Димитров Симеонов.

Тема на дисертационния труд: „Създаване на банков съюз в Европейския съюз”.

Основание за представяне на становището: Участие в състава на научното жури по защитата на дисертационния труд съгласно Заповед № РД 38 – 233/12.04.2016 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски”

I. Информация за дисертанта

Доц. Калоян Симеонов е завършил „Международни икономически отношения” в УНСС. Има магистърска степен и по „Европейски изследвания”(Колеж на Европа, Варшава, Полша). Защитил е докторска дисертация в УНСС. Ръководител е на катедра „Европеистика” в СУ „Св.Климент Охридски”. Заемал е академични длъжности в други университети. Работил е в множество органи на държавната администрация в страната и чужбина.

II. Обща характеристика на представеният дисертационен труд.

Дисертационният труд на доц. Калоян Симеонов е един много успешен опит да се анализира създаването на банков съюз в рамките на ЕС, една структура, която с дейността си ще засегне равновесието във финансовия сектор не само на страните-членки на Евророната, но и на останалите държави от Евросъюза, които планират членството си в нея. Самата идея за създаването на банковия съюз е новаторска и няма аналог в историята на монетарните системи в световен мащаб. По принцип банковия сектор се е ползвал винаги с известна автономност сред останалите структури на икономиката, а ако е

имало регулативна намеса в него по-скоро тя е била с вътрешен, национален характер и носи спецификата на държавата, в която се провежда.

Уникалността на банковия съюз идва от това, че се уеднаквяват надзорните практики в страните членки, поема се ангажимент към преструктурирането на финансовите институции, ако се налага, и се създава общ фонд за гарантиране на влоговете, който да поддържа сигурността и стабилността на обединената финансова сфера в рамките на членуващите държави. В известен смисъл банковият съюз е елемент от една по-мощна реформа по отношение на целия Икономически и паричен съюз. Създаването на банков съюз и общ надзор над определени банки може да се разглежда и като естествено следствие от функционирането на единната валута. Възможност да членуват в съюза имат и страни извън Еврзоната, но при някои ограничения. Всичко това определя актуалността на третираните в дисертацията проблеми

Тезата на разработката: „Създаването на банковия съюз е една наложителна реформа във финансовите пазари и във сферата на доизграждане на Икономическия и паричен съюз в ЕС....” като цяло е доказана и тя е предопределила структурата и съдържанието на самия дисертационен труд. Поставените цели – анализ на изграждането на банковия съюз в ЕС като нов модел на интеграция и възможностите за присъединяване на държави извън Еврзоната към съюза, са реализирани и то на много високо теоретико-методологично равнище. Дисертацията е разположена на 617 страници, две приложения и много обстойна библиографска справка, която се състои от 350 заглавия. Използван е широк кръг от методи при излагането на проблемите на банковия съюз – анализ и синтез, исторически и логически анализи, статистически илюстрации на дадени процеси и явления, описания и анализи на нормативна уредба в рамките на националните стопанства и в Европейския съюз като цяло.

III. Оценка на научните и научно-приложните резултати

Първо, изборът на проблематика и нейното обстойно разглеждане в разработката. До момента, в българската икономическа литература, посветена на проблемите в банковия сектор няма подобно изследване. Присъстват отделни фрагменти, но не и цялостно изложение по въпроса. В този смисъл работата е методологическа, доколкото поставя основите на едно ново направ-

ление в теорията на парите и кредитните отношения – формирането на наднационална структура с регулативни функции.

Второ, дисертацията в определена степен има интердисциплинарен характер. В нея присъстват: елементи на анализ на банковото дело и развитията в банковия сектор, т.е. финансова страна; анализ на нормативната уредба засягаща проблемите на създаването на интегрирана финансова рамка в ЕС в чисто правен аспект; разглеждане на едно ново измерение на интеграционните процеси – проблематика ситуирана от гл.т. теорията и практиката в международните отношения, и в частност – интеграционните процеси в политически и икономически аспект.

Трето, много добре ситуирана е първата глава – теоретичните основи на изследването. Тя има методологичен характер не само спрямо останалите глави в дисертацията, но би могло да се ползва като базисна структура, която дава възможност за задълбочено теоретично обосноваване на необходимостта и ефектите от функционирането на банков съюз в рамките на ЕС в други изследвания. В тази глава особено добро впечатление прави анализа на т.нар. фискални подпомагащи механизми и поставянето на въпроса за необходимостта на изграждането на фискален съюз – тема, която има много противоречиви проекции в литературата. Доц.Симеонов успешно е отговорил на въпроса за корелацията фискален-банков съюз и необходимостта от паралелното им изграждане, въпреки многото противоречиви аспекти.

Четвърто, начинът, по който е разгледана идеята за възникването на банков съюз в рамките на ЕС – от гледна точка предпоставките, и поетапното развитие на тази идея. А в рамките на ЕС, както правилно се подчертава в разработката, банките са основен финансов посредник и когато те имат проблеми в изпълнението на основните си макро- и микроикономически функции могат да се превърнат в проводник на кризисни сътресения. Това действие се засилва и от обстоятелството, че в някои държави активите на банковия сектор надвишават в пъти БВП. Ангажираността на отделните правителства в подкрепа на изпитващи затруднения финансови институции прехвърля тежестта и последствията от кризата от причинилите я финансови институции към данъкоплатците – държавите от ЕС са подкрепили финансовия сектор с помощ, равна на значим процент от общия БВП. Задълбочават се и проблеми-

те с държавните дългове. В разработката много подходящо това е определено като токсична зависимост между банките и фиска. Направените изводи са подкрепени и със съответен статистически материал.

Пето, анализът и изложението по отношение основните компоненти на банковия съюз – Единен надзорен механизъм, Единна схема за гарантиране на влоговете и Единен наръчник за регулиране на банковите услуги. При излагането на всеки един от компонентите личи високата степен на компетентност на автора, възможностите за задълбочен анализ и предлагането на изводи с теоретичен и чисто практико-приложен характер.

Шесто, поставянето на специален акцент на възможностите за участие на държави-членки, извън Еврозоната – предмет на седма глава, в контекста на предимствата, недостатъците и предизвикателствата, които са много добре анализирани и систематизирани. Подробно са разгледани позициите на държавите извън Еврозоната по отношение на членството им в банковия съюз. Очевидно е, че доц.К.Симеонов се е запознал с широк кръг от литература, проучил е различни мнения в това направление и е направил едно пространно изложение по отношение желанията или въздържанието на различните държави, попадащи в тази група. Позициите на Великобритания, Дания, Полша, Румъния и др. държави са разгледани и систематизирани подробно. Специален интерес представляват параграфи четвърти и пети, в които е анализирана позицията на България, промяната в отношение на БНБ към участието под една или друга форма в Банковия съюз. Проблемите в банковия сектор от средата на 2014 г. по-скоро водят до приемане на идеята за членство в Единния надзорен механизъм, доколкото то ще допринесе за засилване на стабилността в банковия сектор и на доверието в търговските банки в страната.

Седмо, Запознаването с широк кръг от литература (вероятно почти цялата налична на български и английски език) по анализирани проблеми и излагането ѝ в потвърждение на съответната авторова теза. Библиографията включва и редица нормативни документи, чието интерпретиране е много добре направено и се вписва много подходящо в текста. Това многообразие от заглавие дава основания да се заключи, че авторът внимателно е проучил всичката налична информация по разглеждания кръг от въпроси и се е опитал в работата си да приложи тези знания на подходящите места. Свидетелство за

това е и коректното цитиране под линия на използваните източници, като бележките съдържат не само съответното издание, но и пояснения на К.Симеонов, от които личи високата степен на компетентност, която той има в областта на изследвания процес на формиране и функциониране на банков съюз в рамките на ЕС.

IV. Оценка на публикациите по дисертацията

Приложеният списък към Автореферата е илюстрация за активната работа на доц.К.Симеонов в областта на дисертацията. Има публикувани две монографии – 2014 и 2015 година, два учебника, 11 статии на български език и 7 публикации на английски език. Всички те са или значими части от представената за рецензиране разработка, или отразяват отделни етапи в работата по нея.

V. Оценка на автореферата.

Авторефератът на дисертацията е в обем от 33 стр. В него е направена обща характеристика на дисертационния труд и е описана неговата структура. Представено е кратко изложение на дисертацията по глави, като е поставен акцент върху постигнатите теоретико-методологични и емпирични резултати. Приложена е справка за основните приносни моменти в разработката, както и списък на свързаните с нея публикации на автора. Общата ми оценка за автореферата е, че той представя коректно, прецизно и в необходимата пълнота основните моменти от дисертационния труд.

VI. Критични бележки, препоръки въпроси.

Нямам критични бележки и въпроси към дисертанта. В качеството ми на вътрешен рецензент – при обсъждането в катедрата - отправих такива и смятам, че те коректно са отразени в рецензираният дисертационен труд.

VII. Заключение

Представената дисертация е мащабно, добре структурирано и задълбочено научно изследване по много актуален икономически проблем. Тя е разработана на високо професионално равнище и съдържа значими приноси за икономическата теория и практика, които представят нейния автор като много сериозен и перспективен изследовател. Дисертацията отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника за условията и реда за придобива-

не на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св.Климент Охридски”..

Въз основа на всичко, посочено по-горе, давам категорична положителна оценка на представения дисертационен труд на тема “Създаване на банков съюз в Европейския съюз” и с пълна убеденост предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на Калоян Димитров Симеонов образователната и научна степен “доктор на науките” в професионално направление 3.3. Политически науки (Европеистика – Икономически изследвания на ЕС).

София, 10.V.2016 г.

Изготвил становището:

(доц.д-р Екатерина Сотирова)